

Spis treści

Wprowadzenie	9
1. Teoretyczne wyjaśnienie stosunków międzynarodowych	17
1.1. Stosunki międzynarodowe jako dyscyplina naukowa	18
1.2. Stosunki międzynarodowe a stosunki wewnętrzne	22
1.3. Podstawowe koncepcje	24
1.3.1. Poziom analizy	24
1.3.2. Przyczynowość	26
1.3.3. Potęga	27
1.3.4. Równowaga sił	28
1.4. Teorie a paradygmaty	29
1.5. Podejście naukowe a podejście tradycyjne	37
1.6. Pozytywizm vs postpozytywizm	40
1.7. Ontologia, epistemologia, metodologia	42
1.8. Podsumowanie	46
2. Realizm i neorealizm	47
2.1. Założenia i nurty	48
2.2. Tradycje realizmu	50
2.2.1. Tukidydes	52
2.2.2. Niccolò Machiavelli	55
2.2.3. Jan Jakub Rousseau	56
2.2.4. Tomasz Hobbes	59
2.3. Realizm klasyczny	61
2.3.1. Debata między realizmem a idealizmem	66
2.4. Geopolityka	67
2.5. Realizm strukturalny	73
2.5.1. Teorie systemowe a teorie redukcjonistyczne	75
2.5.2. Struktura systemu międzynarodowego	76
2.5.3. Porównanie realizmu strukturalnego i klasycznego	79
2.6. Teoria Roberta Gilpina: hegemonia i zmiana	81
2.7. Realizm defensywny i realizm ofensywny	85

2.8. Realizm neoklasyczny	89
2.8.1. Porównanie realizmu klasycznego, strukturalnego i neoklasycznego	97
2.9. Podsumowanie i krytyka	99
3. Liberalizm i neoliberalizm	101
3.1. Założenia	102
3.2. Tradycje liberalizmu	104
3.2.1. Immanuel Kant	105
3.2.2. John Locke	107
3.2.3. Adam Smith	108
3.2.4. Woodrow Wilson	109
3.3. Idealizm międzywojenny i powojenny	110
3.4. Teoria demokratycznego pokoju	113
3.5. Liberalny instytucjonalizm	117
3.5.1. Neorealizm i neoliberalizm wobec współpracy międzynarodowej	124
3.6. Teoria gier a współpraca międzynarodowa	127
3.6.1. Kooperacja (dylemat więźnia)	128
3.6.2. Koordynacja (walka płci)	130
3.6.3. Perswazja	130
3.6.4. Zapewnienie (polowanie na jelenia)	131
3.7. Multilateralizm i reżimy międzynarodowe	132
3.7.1. Debata wewnątrzparadygmatyczna	140
3.8. Nowy liberalizm	143
3.9. Liberalny internacjonalizm	148
3.10. Podsumowanie i krytyka	152
4. Strukturalizm (neomarksizm) i teorie krytyczne	155
4.1. Założenia i nurty	156
4.2. Teorie imperializmu	157
4.2.1. „Nowy imperializm”	161
4.3. Teorie zależności	163
4.3.1. Teoria modernizacji a teorie zależności	167
4.4. Teoria systemu-świata	171
4.4.1. Debata międzyparadygmatyczna	175
4.5. Neogramscianizm	178
4.6. Socjologia historyczna	180
4.7. Teorie krytyczne	183
4.8. Podsumowanie i krytyka	187
5. Szkoła angielska i teorie normatywne	189
5.1. Geneza	190
5.2. Kategoria społeczności międzynarodowej	195
5.2.1. Społeczność międzynarodowa w historii	200
5.2.2. Instytucje społeczności międzynarodowej	202

5.3. Tradycje	204
5.4. Pluralizm i solidaryzm	206
5.5. Brexit z perspektywy szkoły angielskiej	210
5.6. Teorie normatywne	212
5.6.1. Porównanie komunitaryzmu i kosmopolityzmu	218
5.7. Podsumowanie i krytyka	222
6. Konstrukttywizm	223
6.1. Założenia	224
6.2. Konstrukttywizm a racjonalizm	227
6.2.1. Klasyfikacje teorii według wpływu struktury i znaczenia idei	231
6.3. Nurty	233
6.4. Społeczne pochodzenie rzeczywistości	235
6.4.1. Tożsamości	237
6.4.2. Proces komunikacji	239
6.5. Struktura systemu międzynarodowego	244
6.5.1. Socjalizacja	248
6.5.2. Transformacja kultury społeczności międzynarodowej	252
6.5.3. Bezpieczeństwo ontologiczne i epistemologiczne	256
6.5.4. Suwerenność jako konstrukcja społeczna	258
6.6. Podsumowanie i krytyka	260
7. Poststrukturalizm, feminizm, teoria postkolonialna	261
7.1. Poststrukturalizm	262
7.1.1. Tekstualność i dyskurs	265
7.1.2. Genealogia, dekonstrukcja, logocentryzm	269
7.1.3. Suwerenne państwo	272
7.1.4. Biopolityka i technologia bezpieczeństwa	276
7.2. Feminizm	278
7.2.1. Nurty	279
7.2.2. Zainteresowania badawcze	285
7.2.3. Dychotomia zewnątrz/wewnątrz	289
7.3. Teoria postkolonialna	293
7.4. Podsumowanie i krytyka	297
Zakończenie	299
Bibliografia	303
Spis tabel	333
Spis rysunków	335
Indeks	337